

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Postersymposium 'Expliciete en impliciete burgerschapsvorming - De lessen, de leerlingen, de leerkracht en het land'

Individual contribution 'Een opbrengstgerichte aanpak voor burgerschapsonderwijs'

Hoek, L.H.M.

Publication date

2021

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Hoek, L. H. M. (2021). *Postersymposium 'Expliciete en impliciete burgerschapsvorming - De lessen, de leerlingen, de leerkracht en het land': Individual contribution 'Een opbrengstgerichte aanpak voor burgerschapsonderwijs'*. Abstract from Onderwijs Research Dagen.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Een opbrengstgerichte aanpak voor burgerschapsonderwijs

Lianne Hoek, MSc., dr. Anke Munniksma & prof. dr. Anne Bert Dijkstra
Universiteit van Amsterdam

Achtergrond

- Recentelijk meer aandacht voor kenmerken van effectief burgerschapsonderwijs (Schulz et al., 2017) en in NL aanscherping wettelijke burgerschapsopdracht
- Opbrengstgerichte aanpak belangrijke voorspeller van leeropbrengsten (Van Geel et al., 2016) – maar nog niet beproefd in context van burgerschapsonderwijs
- Brede visie van onderwijskwaliteit (kwalificatie en socialisatie) (Dijkstra et al, 2017)

Methode

- Vijf bouwstenen opbrengstgerichte aanpak gebaseerd op literatuur
- Opbrengstgerichte aanpak → burgerschapsonderwijs → positief effect op leeropbrengsten
- Theoretische reflectie op de haalbaarheid van een opbrengstgerichte aanpak voor burgerschapsonderwijs

kernvakken

Bevindingen

Opbrengstgerichte aanpak voor burgerschapsonderwijs lijkt goed mogelijk, maar vereist aandacht voor drie belangrijke kenmerken van burgerschapsonderwijs:

1. Normatief karakter van burgerschapsonderwijs
2. Beschikbaarheid en kwaliteit van meetinstrumenten
3. Relatief jonge traditie van in kaart brengen leeropbrengsten

Interactievraag

De betekenis en invulling van burgerschap in het onderwijs is (ten minste tot op zekere hoogte, cf. Eidhof et al., 2016) een normatief, en daardoor in essentie betwist concept (Westheimer & Kahne, 2004). Welke implicaties heeft dit gegeven voor de vierde bouwsteen van een opbrengstgerichte aanpak 'leeropbrengsten in kaart brengen'?

Referenties

- Dijkstra, A. B., Daas, R., Motte, P. I. de la, & Ehren, M. (2017). Inspecting school social quality: Assessing and improving school effectiveness in the social domain. *Journal of Social Science Education*, 16, 75-84. <http://doi.org/10.4119/UNIBI/jsse-v16-i4-1640>.
- Eidhof, B. B. F., Dam, G. T. M. ten, Dijkstra, A. B., & Werfhorst, G. van de (2016). Consensus and contested citizenship education goals in Western Europe. *Education, Citizenship and Social Justice*, 11, 114-129. <http://doi.org/10.1177/1746197915626084>.
- Geel, M. van, Keuning, T., Visscher, A. J., & Fox, J. P. (2016). Assessing the effects of a school-wide data-based decision-making intervention on student achievement growth in primary schools. *American Educational Research Journal*, 53, 360-394. <http://doi.org/10.3102/0002831216637346>.
- Schulz, W., Ainley, J., Fraillon, J., Losito, B., Agrusti, G., & Friedman, T. (2017). *Becoming citizens in a changing world. IEA International Civic and Citizenship Education Study 2016 International Report*. Springer.
- Westheimer, J. & Kahne, J. (2004). What kind of citizen? The politics of educating for democracy. *American Educational Research Journal*, 41, 237-269. <http://doi.org/10.3102/00028312041002237>.